

Mirades ciutadanes.

Relacions entre experiència urbana, espectadoria,
lluïta de classes i visualitat en el món hispànic
(1870–1930)

Organització: Lucila Mallart i Núria F. Rius

Coordinació: Rosa Parra

Dates: 16 i 17 de desembre de 2021

Assistència presencial: Auditori Mercè Rodoreda, Campus Ciutadella, UPF, Ramon Trias Fargas 25-27, 08005 Barcelona

Link de Zoom: Per tal d'obtenir el link d'accés, si us plau subscribiu-vos a <https://forms.gle/dngyWbqNS3ho4bEv7>

Aquestes jornades formen part del projecte «Prehistòries de la instal·lació: Del barroc eclesiàstic als interiors moderns» (UE-PGC2018–098348-A-I00), dirigit per Tomas Macsotay i finançat per l'Agència Estatal de Investigació i el Fons Europeu de Desenvolupament Regional.

Presentació

Aquestes jornades tenen com a objectiu explorar la manera en què les experiències de visualitat, espectadoria i ciutadania van convergir en les ciutats del món hispànic entre el 1870 i el 1930. En un article fundacional, Jo Labanyi (2005) va explicar que el procés de construcció del ciutadà espanyol al segle XIX va ser concomitant amb la construcció d'un públic per a la pintura històrica. A partir d'aquesta premissa, les jornades presenten una sèrie de contribucions que, des de diferents disciplines, analitzen la forma en què la vida i el trànsit a la ciutat van contribuir, a l'entorn del 1900, a construir experiències d'espectadoria i de ciutadania. Les jornades prenen com a punt de referència les contribucions a la teoria de la instal·lació artística d'autors com Fried (1967) o Rebentisch (2011) per entendre l'experiència urbana com una experiència immersiva en què els espectadors/ciutadans contribueixen, amb el seu moviment i les seves vivències, a construir l'entorn del qual formen part. Donem especial importància a les experiències urbanes relacionades amb la visualitat, les emocions i el fet sensorial perquè, seguint a Benedict Anderson (1983) i a Elizabeth Edwards (2012) entenem que són elements crucials en la construcció d'imaginari.

Es prenen com a casos d'estudi diverses ciutats del món hispà, com Barcelona, Madrid, Lima i Cuzco, amb centres d'atenció com ara els imaginariis nacionals, el turisme, la fotografia, l'entreteniment, la ciència i les tecnologies populars, i altres experiències sensibles en l'espai urbà. Durant les jornades es farà atenció explícita a les experiències de diversos grups socials, tot obrint-nos a imaginariis com els de l'anarquisme i les classes populars, i fugint explícitament del centre burgès que solen tenir les aproximacions a aquestes qüestions. Metodològicament, ens acostem al tema d'estudi amb una perspectiva multidisciplinària, amb aproximacions des dels àmbits de la història de l'art i els estudis visuals, la història contemporània, la geografia, la història de la ciència i els estudis literaris.

DIJOUS, 16 DE DESEMBRE

11:45 – 12:00 CET

Inici

11:45 CET (UTC+01:00)

Benvinguda i presentació, a càrrec de Tomas Macsotay, Lucila Mallart i Núria F. Rius

12:00 – 14:00 CET

Sessió 1. Experiència urbana i visualitat a l'època contemporània

Modera Nausikaä El-Mecky (Universitat Pompeu Fabra)

12:00 CET (UTC+01:00)

Monica Degen (Brunel University, London), *The New Urban Aesthetic: Instagram and the restructuring of urban experiences*

12:30 CET (UTC+01:00)

Vanesa Rodríguez Galindo (Florida International University), *“Hablar a los ojos”. Comunicación visual y experiencia urbana en Madrid a finales del siglo XIX*

13:00 CET (UTC+01:00)

Cèlia Cuenca (Universitat de Barcelona), *La mirada óptica. Introducción, remediaciones y supervivencias de los espectáculos de vistas ópticas en España*

13:30 CET (UTC+01:00)

Torn de preguntes

14:00 CET (UTC+01:00)

Dinar

15:00 – 17:00 CET

Sessió 2. Imaginaris i ciutadania a la ciutat hispànica del fi de segle

Modera Núria F. Rius (Universitat Pompeu Fabra)

15:00 CET (UTC+01:00)

Maria Chiara d'Argenio (University College London), *“Ciudadanía imaginada” en la prensa ilustrada peruana (1880-1930)*

15:30 CET (UTC+01:00)

Teresa Ferré (Observatori de la Vida Quotidiana, Barcelona), *La construcció de la autorepresentació visual anarquista a través de la premsa (1890–1930)*

16:00 CET (UTC+01:00)

Lucila Mallart (Universitat Pompeu Fabra), *Caminant per l'Exposició: Itineraris i construcció d'imaginari a l'Exposició Internacional de Barcelona (1914–1929)*

16:30 CET (UTC+01:00)

Torn de preguntes

17:00 CET(UTC+01:00)

Pausa cafè

17:30 – 19:30 CET(UTC+01:00)

Sessió de treball

20:00 CET (UTC+01:00)

Sopar

DIVENDRES, 17 DE DESEMBRE

12:00 – 14:00 CET

Sessió 3. Tecnologia, emocions i espais d'oci a la ciutat contemporània
Modera Lucila Mallart (Universitat Pompeu Fabra)

12:00 CET (UTC+01:00)

Oliver Hochadel (Institució Milà i Fontanals, CSIC), *Looking at Avi. Barcelona's emblematic elephant around 1900*

12:30 CET (UTC+01:00)

Jaume Valentines-Álvarez (Universidade Nova de Lisboa), *Where the smoke is not seen and the loom shuttle is not heard: Makers and spectators of landscapes of technological fun (1901–1929)*

13:00 CET (UTC+01:00)

Núria F. Rius (Universitat Pompeu Fabra), *El ciudadano frente a la cámara. Espacios de ocio y fotografía vernacular en Barcelona (1890–1930)*

13:30 CET (UTC+01:00)

Torn de preguntes

14:00 CET (UTC+01:00)

Dinar

15:00 – 16:30 CET

Sessió 4. Passejades i derives a la cultura urbana contemporània

**Moderació pendent de confirmació*

15:00 CET (UTC+01:00)

Laurie Lomask (Borough of Manhattan Community College), *Un paseo desde fuera, hacia adentro: La figura del paseante del siglo XIX al XX*

15:30 CET (UTC+01:00)

Juan Carlos Bejarano (Universitat Pompeu Fabra), *“Como si estuvieras dentro del cuadro...”: la pintura de historia y sus derivas, entre la erudición y el espectáculo, en la sociedad barcelonesa del fin-de-siglo*

16:00 CET (UTC+01:00)

Torn de preguntes

16:30 CET (UTC+01:00)

Pausa cafè

17:00 – 19:00 CET

Sessió de treball